

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 2003-2004

17 JUIN 2004

Proposition de loi modifiant l'article 574 du Code judiciaire et l'article 182 du Code des sociétés, en vue de regrouper l'ensemble du contentieux spécifique aux sociétés auprès du tribunal de commerce

(Déposée par Mme Clotilde Nyssens)

DÉVELOPPEMENTS

Comme le souligne le rapport approuvé par l'assemblée générale du tribunal de commerce de Bruxelles du 15 mars 2004(1), la distinction entre les sociétés civiles et les sociétés commerciales a perdu de son importance tant sur le plan sociologique que juridique.

Vingt-cinq ans après la loi comptable qui avait accompli un premier pas, le Code des sociétés a constitué un nouveau développement important dans le sens d'un estompement des différences entre sociétés civiles et commerciales. Le maintien de certaines différences de traitement aujourd'hui est source de difficultés, voire d'incohérence.

Ainsi, les sociétés n'ayant pas déposé leurs comptes pendant trois exercices consécutifs devraient, si elles

(1) Voir à cet égard, «Rapport sur le fonctionnement de la juridiction. Activités-année 2003», Tribunal de commerce de Bruxelles, p. 24 et suivantes.

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 2003-2004

17 JUNI 2004

Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 574 van het Gerechtelijk Wetboek en van artikel 182 van het Wetboek van vennootschappen, met het oog op de hergroepering van de geschillen die eigen zijn aan de ondernemingen bij de rechtbank van koophandel

(Ingediend door mevrouw Clotilde Nyssens)

TOELICHTING

Zoals wordt benadrukt in het verslag dat is goedgekeurd door de algemene vergadering van de rechtbank van koophandel van Brussel van 15 maart 2004(1), heeft het onderscheid tussen burgerlijke vennootschappen en handelsvennootschappen zowel op sociologisch als op juridisch vlak aan belang ingeboet.

Vijfentwintig jaar na de boekhoudwet, die een eerste stap in die richting inhield, betekende het Wetboek van vennootschappen een belangrijke nieuwe ontwikkeling in het wegwerken van de verschillen tussen burgerlijke vennootschappen en de handelsvennootschappen. De nog van kracht zijnde verschillen in behandeling van de twee geven nog altijd aanleiding tot problemen en zelfs tot gebrek aan samenhang.

Zo zouden vennootschappen die gedurende drie opeenvolgende boekjaren hun rekeningen niet

(1) Zie hieromtrent «Verslag inzake de werking van de rechtbank», Rechtbank van Koophandel Brussel, blz. 24 en volgende.

sont civiles, faire l'objet d'une dissolution par le tribunal de première instance, et non par le tribunal de commerce.

C'est pourquoi, il conviendrait d'examiner l'opportunité de confier l'ensemble du contentieux pour raison d'une société aux tribunaux de commerce. Actuellement la compétence des tribunaux de commerce en la matière est limitée aux sociétés commerciales.

Regrouper l'ensemble du contentieux spécifique aux sociétés auprès du tribunal de commerce contribuerait à une organisation plus rationnelle de la justice, notamment par une utilisation adéquate des compétences particulières des magistrats de ce type de tribunal, et par une meilleure répartition des charges de travail entre les tribunaux de première instance et les tribunaux de commerce.

Cette réforme cadrerait, en outre, avec l'évolution générale du rôle des tribunaux de commerce tout en constituant un premier pas vers la création d'un tribunal économique et social en charge de tout le contentieux économique et social.

La présente proposition envisage un aménagement de compétences qui ne porterait que sur le contentieux spécifique aux sociétés, au sens de l'article 574, 1°, du Code judiciaire.

En d'autres termes, le tribunal de première instance resterait compétent lorsque le défendeur est une société civile, chaque fois que l'objet du litige ne porte pas sur une contestation spécifique au contrat de société.

Ainsi, les actions en recouvrement à charge de sociétés civiles resteraient du ressort du tribunal de première instance sous la réserve de la compétence du juge de paix.

Clotilde NYSSENS.

*
* *

hebben neergelegd, wanneer het om burgerlijke vennootschappen gaat ontbonden moeten worden door de rechtbank van eerste aanleg, en niet door de rechtbank van koophandel.

Men zou dus moeten nagaan of het niet beter zou zijn om het geheel van geschillen betreffende vennootschappen, aan de rechtbanken van koophandel toe te vertrouwen. De bevoegdheid van de rechtbanken van koophandel in deze zaken is momenteel beperkt tot de handelsvennootschappen.

De hergroepering van het geheel van geschillen die eigen zijn aan de vennootschappen bij de rechtbank van koophandel zou bijdragen tot een meer rationele organisatie van het gerecht, doordat de bijzondere bekwaamheden van de magistraten van dit soort rechtbank beter worden gebruikt en doordat het werk beter wordt verdeeld tussen de rechtbanken van eerste aanleg en de rechtbanken van koophandel.

Deze hervorming zou bovendien passen in de algemene evolutie van de rol van de rechtbanken van koophandel, terwijl ze ook een eerste stap zou inhouden naar de oprichting van een economische en sociale rechtbank die zich kan bezighouden met alle economische en sociale geschillen.

Dit voorstel strekt ertoe de bevoegdheden te herverdelen die enkel te maken hebben met de geschillen eigen aan de vennootschappen, in de zin van artikel 574, 1°, van het Gerechtelijk Wetboek.

Met andere woorden, de rechtbank van eerste aanleg zou bevoegd blijven wanneer de verweerder een burgerlijke vennootschap is en wanneer het onderwerp van het geschil niets te maken heeft met een betwisting die specifiek op een vennootschapscontract slaat.

De vorderingen ten laste van burgerlijke vennootschappen zouden nog steeds aanhangig gemaakt worden bij de rechtbank van eerste aanleg, onder voorbehoud van de bevoegdheid van de vrede-rechter.

*
* *

PROPOSITION DE LOI

Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Art. 2

À l'article 574, 1°, du Code judiciaire, remplacé par la loi du 7 mai 1999, les mots «de commerce» sont supprimés.

Art. 3

À l'article 182 du Code des sociétés, sont apportées les modifications suivantes :

A) dans le § 1er, les mots «de commerce» sont insérés entre les mots «le tribunal» et «peut prononcer»;

B) dans le § 3, alinéa 1er, les mots «de commerce» sont insérés entre les mots «le tribunal» et «peut soit prononcer».

22 avril 2004.

Clotilde NYSENS.

WETSVOORSTEL

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

In artikel 574, 1°, van het gerechtelijk Wetboek, vervangen door de wet van 7 mei 1999, vervallen de woorden «van koophandel».

Art. 3

Artikel 182 van het Wetboek van vennootschappen wordt gewijzigd als volgt :

A) in § 1, worden tussen de woorden «De rechtbank» en het woord «kan», de woorden «van koophandel» ingevoegd;

B) in § 3, eerste lid, worden tussen de woorden «De rechtbank» en het woord «kan», de woorden «van koophandel» ingevoegd.

22 april 2004.